

Література

1. Філетизм. *Вікіпедія* : веб-сайт. URL: <https://www.wikidata.uk-ua.nina.az/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%BC.html> (дата звернення: 14.11.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-348-7-32>

ОСУЧАСНЕННЯ ПІДХОДІВ У ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА ОСНОВІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ)

Тельний М. В.

учень

*Політехнічний ліцей Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»,
вихованець секції філософії і культурології
Київська Мала академія наук учнівської молоді
м. Київ, Україна*

Сократ вважав, що найкращим способом наблизитись до правди є ведення діалогу між світоглядами, що кардинально різняться. За допомогою такого діалогу людина може поставити під сумнів найбільш фундаментальні аспекти свого світогляду і раціонально оцінити, наскільки міцні їх підґрунтя. Світогляд, що формується ізольовано, несе значний ризик набуття хибних переконань та упереджень, оскільки йому ніколи не доводиться ставити під сумнів власний фундамент через відсутність діалогу з іншими поглядами.

Саме тому в галузі освіти важливо забезпечити учнів різноманітним поглядів, особливо в контексті вивчення історії чи літератури. Це питання стає особливо актуальним у періоди воєнних подій, коли нація особливо потребує розвитку критичного мислення. Тому, питання переосмислення загальноприйнятих світоглядів учнем через історію та літературу є особливо важливим та відбувається не тільки за допомогою дискусій в класі, та також за допомогою порівнянь з альтернативними переконаннями.

Порівняємо це з польською освітою. Під час навчання в польській старшій школі, в рамках уроків польської мови, ми переосмислювали грецький міф про Сізіфа, зокрема через абсурдистські ідеї Альбера Камю, а також розглядали Книгу Йова через ліричні витвори польських поетів, які передавали головні біблійні мотиви. Таким чином, учень

відкриває для себе новий погляд на твір, який на перший погляд може здатися однозначним. Це особливо актуально у випадку біблійних мотивів, які можуть отримувати різноманітні інтерпретації, хоча іноді з релігійно-ідеологічного погляду можуть бути обмежені декількома або двома. Католицизм має суттєве історичне значення для польського народу; проте саме в освіті надаються найрізноманітніші способи трактування Священного Письма. На даному прикладі ми спостерігаємо, як в європейській освіті відбувається переосмислення основоположних поглядів, які формують світогляд.

При вивченні предмета «Українська література», ми можемо помітити, що підручники детально розглядають різні теми, враховуючи тогочасні історичні події в Україні та її зв'язок з сусідніми державами. Проте варто відзначити відсутність розгляду цих тем у контексті сучасних, минулих чи майбутніх думок та внесків відомих мислителів, таких як літературні напрями чи жанри. Звичайно, ми можемо зазначити, що Франко назвав Івана Нечуя-Левицького «усеобіймаючим оком України» або Панаса Мирного – «корифеєм української прози»; такі висловлення тогочасних митців, навіть в ширшому їх розкритті, безумовно мають сенс у вивченні відповідних літераторів, але не надають цілковито нового погляду. Беззаперечно, український реалізм можна розглянути з точки зору того ж абсурдизму, описаним Альбером Камю або майстерно ілюстрованим Францом Кафкою, і важко заперечити користь такої зміни погляду на важливі та ключові твори для української культури.

Ми не стверджуємо, що всі українські конвенційні переконання потребують змін, але вважаємо необхідним висловити думку, що учням та вчителям не варто відокремлювати українську культуру від інших, не остерігатися порівнянь та розширення розуміння контексту, з метою кращого усвідомлення твору. Саме критичний погляд на наші фундаментальні переконання зможе нам допомогти їх вдосконалити та зробити внесок у розвиток країни.